

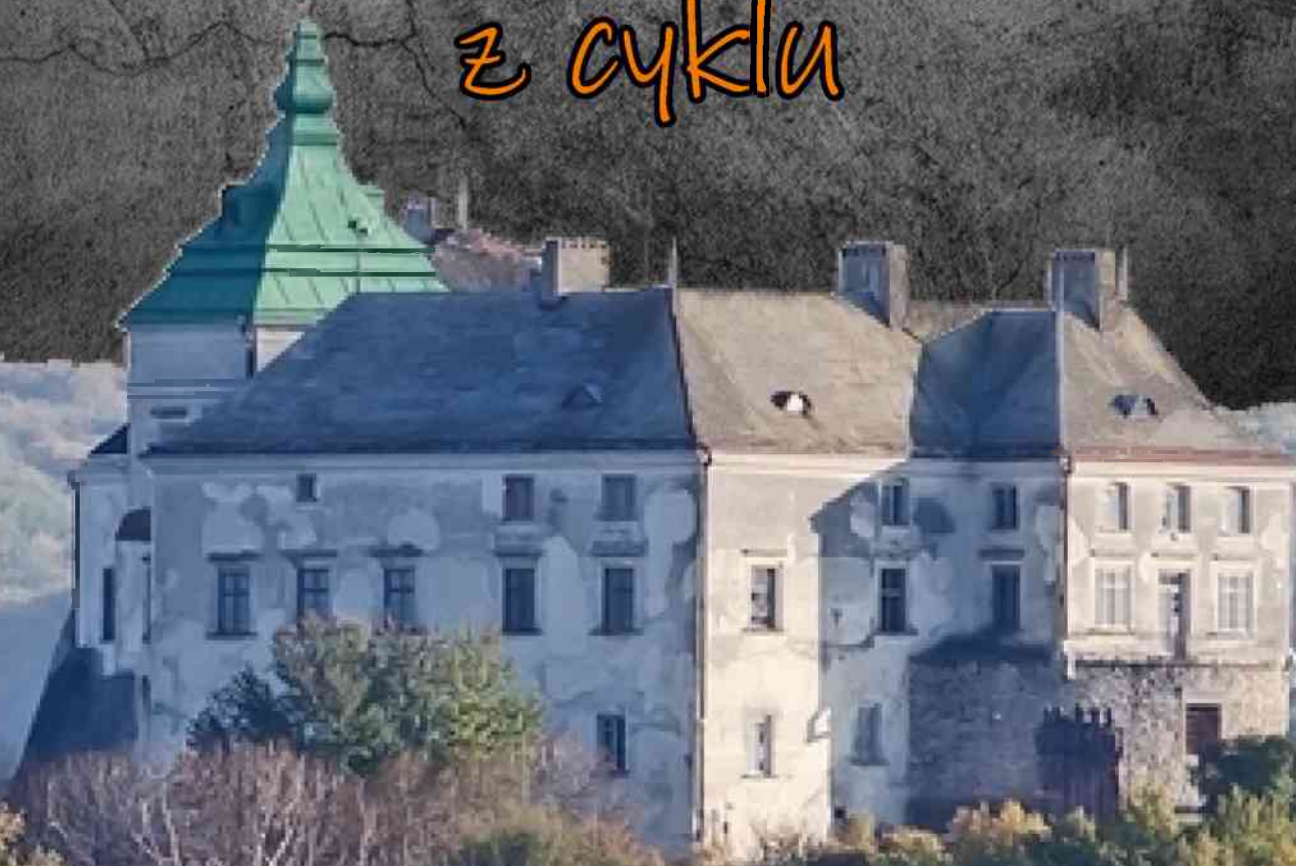
Galeria Grafiki

Leszka Antoszczyszyna

WYSTAWA

„ŻYWICA MALOWANE II”

z cyklu

Najpiękniejsze pałace i zamki
kresowe
i nie tylko.

Galeria Grafiki

Leszka Antoszczyszyna

Pałac w Krowiarkach

Wieś Krowiarki w powiecie raciborskim skrywa jeden z najpiękniejszych pałaców w Polsce. Drewniany zamek w Krowiarkach był wzmiankowany już w 1678 roku jako własność rodziny von Beess. W 1690 roku zamek stał się własnością Leopolda Paczyńskiego, a w 1798 Karola Strachwitza. W 1825 roku majątek odziedziczył Jan. M. Strachwitz i zobowiązany testamentem rozpoczął budowę murowanego pałacu, który stał się zaczątkiem budowli, jaką możemy podziwiać obecnie. W międzyczasie wieś Krowiarki zakupiła rodzina von Gaschin, a po ślubie Wandy von Gaschin z Hugo II Henckel von Donnersmarck stała się własnością rodu Henckel von Donnersmarck. Kolejne przebudowy pałacu miały miejsce w latach 1852-1877 oraz w latach 1882-1898, kiedy to po pożarze drewnianej części północnej wymurowano nową w stylu secesyjnym.

Galeria Grafiki

Leszka Antoszczyszyna

Zamek w Żółkwi

Zamek w Żółkwi

Zamek w Żółkwi znajduje się południowo-zachodniej części miasta Żółkiew położonego na zachód od Lwowa. Jest to dawna siedziba hetmana Stanisława Żółkiewskiego i rodu Sobieskich.

Zamek zbudowano w latach 1594-1610 z woli hetmana wielkiego koronnego Stanisława Żółkiewskiego najprawdopodobniej według projektu Pawła Szczęśliwego. Kamieniarkę opracowali Paweł Rzymianin Ambroży Nutclausz zaś prace budowlane po śmierci fundatora nadzorowała jego żona Regina Herbutówna. Poprzez małżeństwo z córką hetmana Zofią Żółkiewską, właścicielem zamku stał się Jan Daniłowicz, a następnie jego córka – Zofia Teofila, która wyszła za podczaszego koronnego Jakuba Sobieskiego. Owocem tego małżeństwa było siedmioro dzieci, w tym Jan III Sobieski król Polski.

Zamek w stylu palazzo in fortezza został założony na planie kwadratu o boku około 100 metrów, z czterema czworobocznymi wieżami na narożach. Od strony miasta do zamku prowadziła umieszczona symetrycznie na osi czteropiętrowa wieża bramna zdobiona herbem Lubicz od zewnątrz i tablicą fundacyjną od strony dziedzińca. Wewnątrz murów znajdowały się cztery budynki połączone gankami bojowymi z wieżami. Główną częścią pałacu był budynek znajdujący się na wprost bramy. Pod zamkiem mieściły się dwukondygnacyjne, sklepione piwnice. Zamek połączony był z fortyfikacjami miejskimi, a do wież wschodniej i północnej przylegały odcinki miejskich murów obronnych.

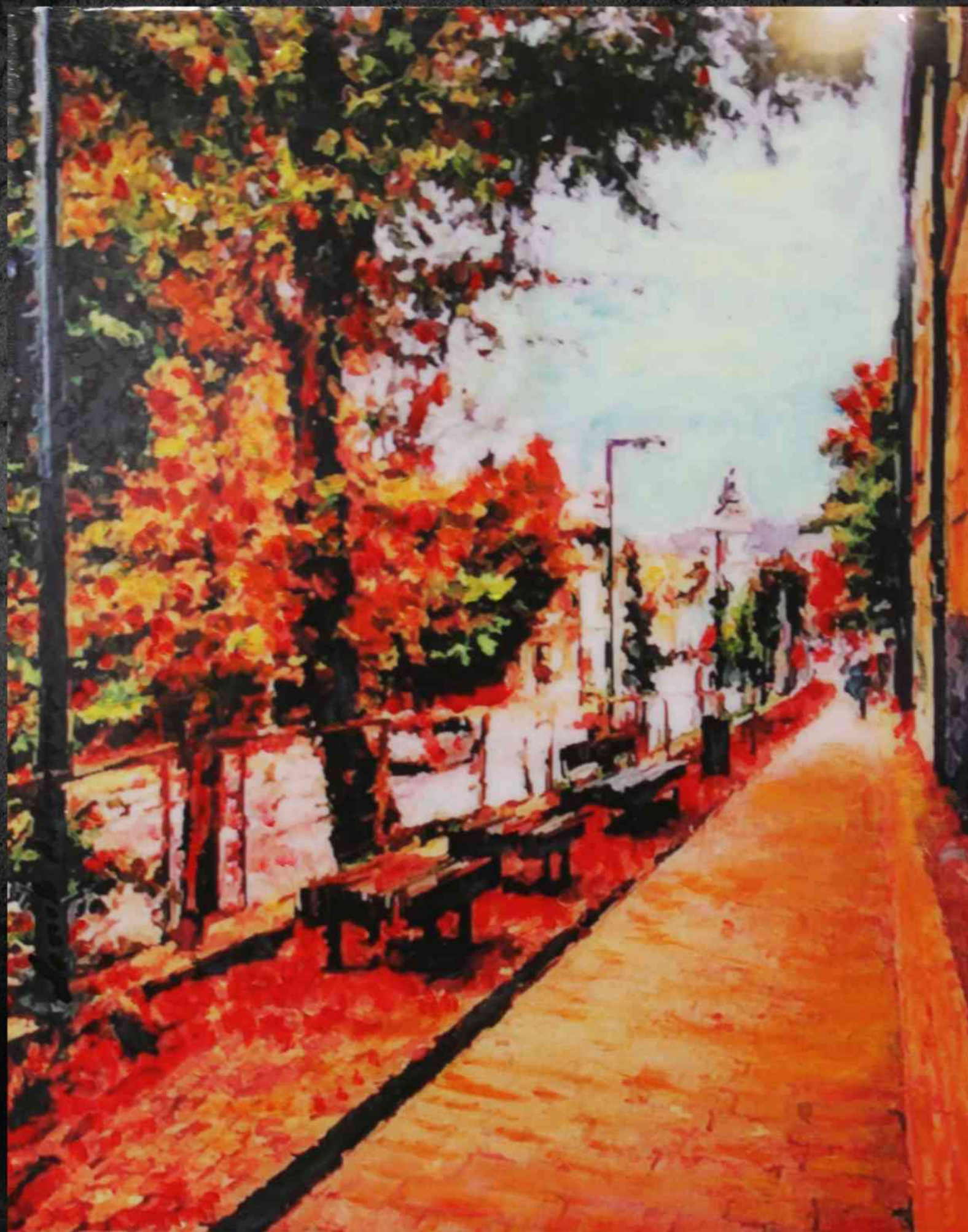
Od 1662 roku Żółkiew była własnością Jana III Sobieskiego, który w 1674 roku został wybrany królem. Po otrzymaniu korony królewskiej na jakiś czas sprowadził się z dworem do Żółkwi. Wtedy też wzmocniono fortyfikacje miejskie, wyremontowano kościół oraz rozpoczęto przebudowę zamku. Prace były prowadzone pod kierunkiem Piotra Bebera, a wnętrza, nową galerię i portyk kolumnowy z dwubiegowymi schodami zaprojektował prawdopodobnie Augustyn Locci. Ponadto zbudowano dwa wieżowe alkierze od strony ogrodu oraz przy prawym skrzydle wzniesiono kaplicę. To właśnie w żółkiewskim zamku świętowano wiedeńskie zwycięstwo.

W latach 1740-1787 zamek należał do rodu Radziwiłłów. Wtedy też powstał kolumnowy portyk z ustawionymi w nim sześcioma rzeźbami. Przedstawiały one: Jana Daniłowicza, Hieronima Radziwiłła, Karola Radziwiłła, Jakuba Sobieskiego, Jana III Sobieskiego i Stanisława Żółkiewskiego. Ponadto przebudowano wnętrza w stylu rokokowym oraz rozbudowano krużganki, a zamek stracił swój obronny charakter.

W kolejnych latach zamek powoli popadał w ruinę, a w czasie pierwszej wojny światowej wojska rosyjskie spaliły pozostałości zamku.

Galeria Grafiki

Leszka Antoszczyszyna

Lwów - ul. Kopernika

Galeria Grafiki

Leszka Antoszczyszyna

Pałac Potockich we Lwowie

Pałac Potockich we Lwowie

Pałac słynnej rodziny Potockich przy ul. Kopernika 15 we Lwowie jest jednym z tych budynków obok których ciężko przejść obojętnie a jego historia jest burzliwa i dramatyczna.

W 1822 roku Potoccy kupili działkę przy ówczesnym placu Halickim, na której wzniesiony został neoklasycystyczny pałacyk według projektu Ignacego Chambrzeza dla Alfreda Józefa Potockiego i Marii z Sanguszków. W latach 1860-61 pałac został rozebrany, a w jego miejscu w 1880 roku wzniesiono nową, neobarokową rezydencję według projektu Louisa Dauvergne, którą dla potrzeb rodziny dostosowali Julian Cybulski oraz Ludwik Baldwin-Ramult. Niestety, Alfred Potocki nie doczekał ukończenia swojej nowej rezydencji. Zmarł rok przed ostatecznym zakończeniem budowy w Paryżu w 1899 roku. Po śmierci słynnego dyplomaty zadanie dopilnowania budowy obiektu stanęło przed Marią Klementyną z Potockich wdową po Alfredzie, która zamieszkała w nim po zakończeniu budowy. Przy ul. Kopernika 15 spędzała jesień i zimę. Zmarła w październiku 1903 roku we Lwowie. Pałac po ukończeniu budowy nie przypominał obiektu, który zobaczyć można dzisiaj. Jego wnętrza urządzone w stylu Ludwika XVI były tak okazałe, jak wygląd zewnętrzny. W budynku o łącznej powierzchni 3100 m² ściany dekorowane były sztukaterią i marmurowymi wstawkami, ze ścianami pokrytymi jedwabiem kontrastującym z kolekcją obrazów znanych europejskich malarzy. Na parterze znajdowały się okazałe sale reprezentacyjne, na pierwszej kondygnacji pomieszczenia Potockich, a na najwyższym piętrze sypialnie dla gości. Po śmierci Marii Klementyny pałac podzielono na apartamenty, a część ogrodu sprzedano pod zabudowę miejską.

22 listopada 1919 podczas pokazu lotniczego zorganizowanego z okazji obchodów pierwszej rocznicy wyzwolenia Lwowa, amerykański pilot Edmund Graves wykonując akrobacje lotnicze przecenił możliwości samolotu i wykonując jeden z manewrów doprowadził do złamania skrzydła w wyniku czego samolot runął na pałac. Zniszczeniu uległ dach, a górne piętra spłonęły. Prace remontowe trwały do 1931 roku, a Potoccy byli posiadaczami pałacu do wkroczenia Armii Czerwonej do Lwowa. Podczas okupacji hitlerowskiej sale pałacu przeznaczono na miejsce wystaw o charakterze propagandowym. W 1972 w pałacu znajdował się urząd stanu cywilnego. Obecnie w pałacu mieści się Lwowska Galeria Sztuki, zaś reprezentacyjna część jest lwowską rezydencją prezydenta Ukrainy.

Galeria Grafiki

Leszka Antoszczyszyna

Pałac w Wysokiej

Pałac w Wysokiej

Wieś Wysoka w dzisiejszej gminie Branice, została założona jeszcze w średniowieczu. Po raz pierwszy została odnotowana w roku 1267 jako Wissoka. W maju 1565 roku źródła wymieniają Jerzego Wysockiego z Wysokiej, który został aresztowany przez Karniowską (Krnovską) radę margrabiego Jerzego Fryderyka Hohenzollerna i zmuszony do zapłacenia kary pieniężnej w wysokości 50 florenów.

Pałac w Wysokiej wybudowany został w I połowie XVIII wieku dla Karola Traugota Skrbenskiego. W 1832 roku pałac wraz z pozostałymi zabudowaniami oraz parkiem nabył adwokat z Opawy Józef Klaps. Z jego też inicjatywy w roku 1850 został on częściowo przebudowany. Majątek pozostał w rękach adwokata do końca XIX wieku. Po 1945 roku użytkowany był przez PGR, a przez pewien czas podzielony został na mieszkania. Po wyprowadzeniu się mieszkańców pałac ulegał powolnej dewastacji. Wnętrza sukcesywnie pozbawiane były okien i drzwi, wyposażenie zostało rozkradzione a stropy się zawaliły. Zniknęła sygnaturka oraz ozdobna balustrada z balkonu. Obecnie obiekt stanowi własność prywatną i od 2010 roku trwają w nim prace remontowe, a cały zespół pałacowo-parkowy jest wspaniałym tłem dla organizowanych tam imprez kulturalnych o zasięgu ponadregionalnym. Ponadto na terenie kompleksu działa Klub Jeździecki, a obiektem zarządza Fundacja „Pałac Wysoka”.

W pobliżu pałacu znajduje się park z paradnym podjazdem prowadzącym do wejścia głównego i XIX wieczną aleją lipową. Nad wejściem do pałacu w 1850r. zamocowano balkon z ażurową żeliwną balustradą. We wnętrzu pałacu częściowo zachowała się barokowa dyspozycja z dużą sienią na osi i z klatką schodową z dekoracją malarską przypisywaną Franciszkowi Sebastiniemu, a wykonaną w 1776r. W salonie znajdującym się na pierwszym piętrze, zachowały się dekoracje sztukatorskie w formie plafonów wypełnionych polichromią w stylu pompejańskim z ok 1850r.

Galeria Grafiki

Leszka Antoszczyszyna

Zamek w Olesku

Zamek w Olesku

Pierwsze pisane wzmianki o zamku w Olecku są datowane na 1327 rok, kiedy to przeszedł on we władanie Jurija, syna mazowieckiego księcia Trojdena i rosyjskiej księżny Marii. Właściciele zamku zmieniali się z upływem lat. W 1605 r. zamek oleski ze wszystkimi otaczającymi ziemiami i wsiami przeszedł w ręce wielkiego ukraińskiego magnata Iwana Daniłowicza, który ożeniwszy się z Zofią, córką hetmana Stanisława Żółkiewskiego, postanowił zamienić średniowieczną twierdzę w renesansowy pałac. Kształt owalnej w zarysie fortecy składającej się z dwóch części połączonych wieżą, z wewnętrznym dziedzińcem i głęboką studnią, zachował się do dziś. Do położonego na wzgórzu zamku prowadziła droga na murowanych arkadach, most zwodzony i brama wjazdowa znajdująca się w czworobocznej wieży.

Po wygaśnięciu męskiej linii rodu Daniłowiczów cały ich wielki majątek przeszedł na córkę Teofilę, zamężną za Jakubem Sobieskim. Drugi syn Jakuba i Teofili Jan, późniejszy król Polski, urodził się 17 sierpnia 1629 roku w oleskim zamku. Według legendy, niemowlę położono na marmurowym stole, którego blat pękł na dwoje, co miało być znakiem, że narodził się mocarz.

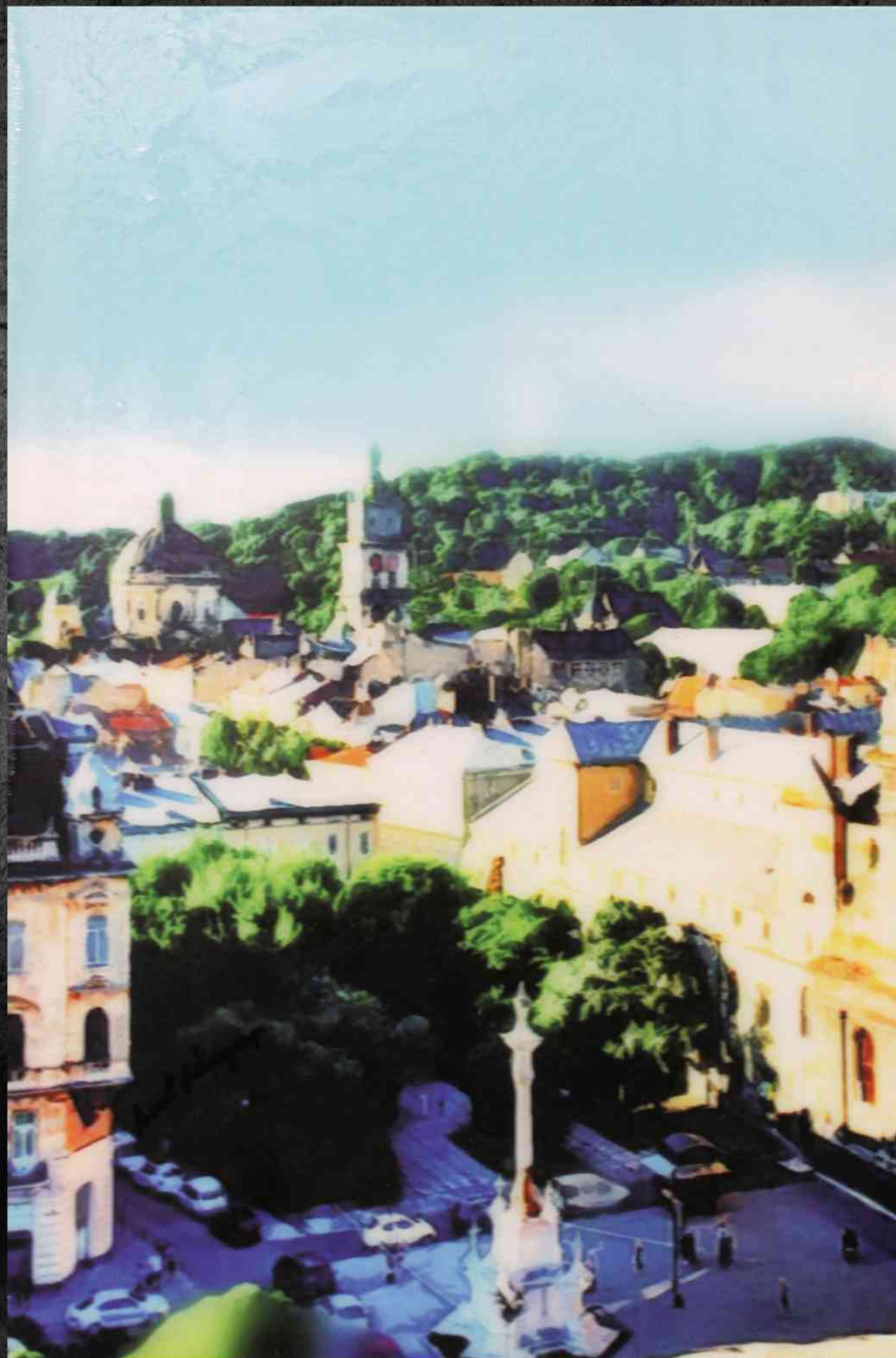
Rodowa siedziba Sobieskich ucierpiała bardzo podczas wojen kozackich i tureckich. W roku 1682, kiedy przybył tam Jan III Sobieski, zastał miasto i zamek spustoszone. Maria Kazimiera nie szczędziła kosztów, by go odnowić. Oboje królestwo wizytowali Olesko jeszcze w 1687 roku.

W 1725 r. Konstanty Władysław Sobieski sprzedał klucz oleski oraz zamek w Podhorcach Rzewuskim. Hetman Wacław Rzewuski na swą siedzibę wybrał zamek podhorecki i tam przeniósł liczne mobilia oleskie. Zamek oleski z czasem popada w ruinę, a podczas I wojny światowej zostaje poważnie zniszczony. Rozebrana zostaje brama wjazdowa, wyposażenie rozkradzione a wnętrza zdewastowane.

W 1933 roku podjęto się odbudowy zamku, a od 1975 roku mieści się w nim filia Lwowskiej Galerii Sztuki.

Galeria Grafiki

Leszka Antoszczyszyna

Lwów - widok ogólny

Galeria Grafiki

Leszka Antoszczyszyna

Lwów - ul. Blacharska

Galeria Grafiki

Leszka Antoszczyszyna

Zamek w Nieświerzu

Zamek w Nieświerz

W 1446 roku król Kazimierz Jagiellończyk przekazał Nieśwież Mikołajowi Niemirowiczowi, bojarowi litewskiemu, który wybitnie przysłużył się jego wyniesieniu na tron. Rok ten uważa się za właściwą datę założenia Nieświeża, którą potwierdzają źródła historyczne. Po Niemirowiczu Nieśwież przeszedł w posiadanie litewskiego rodu Kisków, którzy do 1533 roku byli właścicielami Nieświeża i istniejącego tu drewnianego zamku. Po Annie z Kisków miejscowość przeszła na własność jej synów: Mikołaja Radziwiłła „Czarnego” i jego brata Jana. W 1551 r. tutaj zostały sprowadzone radziwiłłowskie archiwa, a w 1579 r. cały majątek został zamieniony w ordynację.

W latach 1582-1600 marszałek wielki litewski Mikołaj Krzysztof Radziwiłł „Sierotka” w miejscu dawnych fortyfikacji polecił zbudować renesansowo-barokowy zamek na planie kwadratu, wg projektu Jana Marii Bernardoniego. Wewnątrz zamku zbudowano kwadratowy pałac Radziwiłłów z loggią i czterema ośmiobocznymi wieżyczkami („Pałac Stary”), kamienicę zamkową z wieżą i arsenał. Na zamek prowadziła brama z wieżą zegarową. Budowle te otoczono nowoczesnymi w tym czasie fortyfikacjami składającymi się z czterech bastionów połączonych kurtynami. Całość założenia dodatkowo ochraniały fosa i staw. Około 1650 roku Aleksander Ludwik Radziwiłł dobudował dwa skrzydła galerii łączące pałac z kamienicą zamkową i arsenałem.

W 1706 podczas III wojny północnej, armia króla szwedzkiego Karola XII zajęła zamek i uszkodziła fortyfikacje. Kilka lat później Radziwiłłowie sprowadzili niemieckich i włoskich architektów, którzy usunęli zniszczenia i powiększyli zamek. Antoni Zaleski udekorował żółte fasady budynku barokowymi stiukami. Odbudowano XVI wieczne bramy zamkowe, a dwupoziomową wieżę strażnicy zwieńczono hełmem. Nadbudowano też arsenał, w ten sposób trzy oddzielne budowle otaczające centralny dziedziniec zostały połączone w jedną całość. Podczas konfederacji barskiej w 1770 r. zamek został zajęty przez Rosjan, a Radziwiłłowie zostali wygnani. Nieco później ich archiwa zostały przewiezione do Petersburga (gdzie znajdują się do dziś), a większość zebranych w pałacu dzieł sztuki została podzielona między rosyjskich szlachciców. Opuszczone przez rodzimych właścicieli i wojska rosyjskie dobra nieświeskie zaczęły popadać w ruinę. Armia Rosyjska po raz kolejny przejęła posiadłość po 1812 roku, w odwecie za udział ówczesnego ordynata Dominika Hieronima Radziwiłła w wyprawie na Moskwę (stał na czele własnego pułku jazdy). Pomiędzy 1881 a 1886 rokiem posiadłość powróciła w ręce Radziwiłłów i nastąpiła gruntowna renowacja dokonana przez rezydującego na stałe w Berlinie księcia Antoniego Radziwiłła i jego francuską żonę Marię de Castellanę. Oni także zaprojektowali park o charakterze krajobrazowym w stylu angielskim o powierzchni ponad 1 km².

W dwudziestoleciu międzywojennym marszałek Józef Piłsudski spotkał się w Nieświeskim zamku z polskimi arystokratami. W okresie powojennym zamek został przekształcony w sanatorium, a jego wyposażenie sukcesywnie ulegało zniszczeniu i rozgrabieniu. Obecnie zespół zamkowy uznany jest za narodowy pomnik historii i kultury przez władze białoruskie, a od 2005 roku wpisany jest na listę światowego dziedzictwa UNESCO.

Galeria Grafiki

Leszka Antoszczyszyna

Zamek w Podhorcach

Zamek w Podhorcach

Zamek wybudowano w latach 1634-1640, na zlecenie Stanisława Koniecpolskiego dla uciech i smacznego odpoczynku po wojskowych trudach i Rzeczypospolitej zabawach (jak informował właściciel w memoriałach). Uważa się, że zamek zaprojektował Andrzej del Aqua, którego dziełem była twierdza w Brodach lub architekt królewski Constantino Tencalla.

Zespół zamkowy w Podhorcach obejmuje pałac, kościół św. Józefa i Podwyższenia Krzyża Świętego oraz ogrody pałacowe, składające się z części tarasowej, krajobrazowej i ogrodu regularnego, położonego między pałacem a kościołem. Zamek w typie palazzo in fortezza położony jest w paśmie Woroniaków. Otoczony był fosą i fortyfikacjami tworzącymi czworobok z czterema bastionami po rogach. Ma formę długiego, piętrowego budynku, nakrytego czterospadowym dachem. Pośrodku elewacji frontowej i ogrodowej, znajdują się trójboczne ryzality. Na rogach budynku od strony elewacji ogrodowej znajdują się wystające poza bryłę budynku, masywne alkierze, nakryte spiczastymi dachami. Część zachodnia pałacu była częścią oficjalną, wschodnia zaś prywatną. Na dziedziniec zamkowy prowadzi solidna brama, po bokach której znajdują się sklepione kazamaty przeznaczone na magazyny oraz mieszkania dla służby i załogi zamku. Przed zamkiem oraz na tarasie od strony północnej umieszczono armaty spiżowe i żelazne. Ozdobą zamku był też ogród w stylu włoskim z grotami, posągami, wodotryskami i alejami lipowymi.

Galeria Grafiki

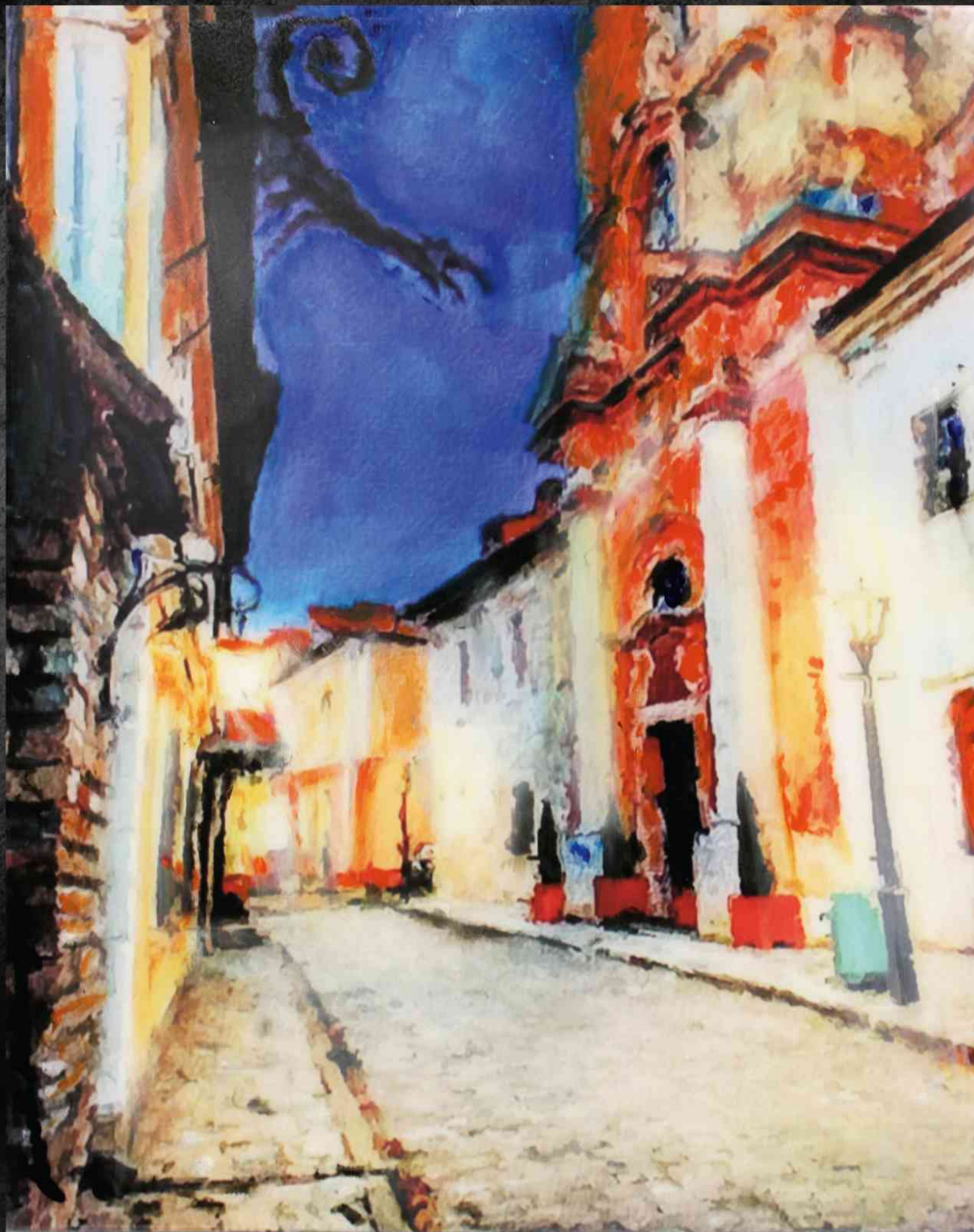
Leszka Antoszczyszyna

Złote Miasto Lwów

Galeria Grafiki

Leszka Antoszczyszyna

Lwów - ul. Dominikańska

Galeria Grafiki

Leszka Antoszczyszyna

Zamek w Trokach

Zamek w Trokach

W okresie średniowiecza w Trokach powstały dwa zamki: jeden na półwyspie, a drugi jako jego wzmocnienie na największej z wysp jeziora Galwe na Litwie.

Zamek na półwyspie

Po 1375 roku Kiejstut Giedyminowicz, przeniósł stolicę swojego księstwa do Nowych Trok oraz wznosił w nich murowany zamek na półwyspie. Następnie zamieszkał w nim i przeniósł do niego swój skarb książęcy. Po zamordowaniu Kiejstuta zamek był areną walki o władzę między Jagiełłą i Witoldem i dopiero ugoda pomiędzy stryjecznymi braćmi zakończyła wojnę. Witold odzyskał Troki i otrzymał zarząd nad całym księstwem litewskim. Położony na półwyspie zamek składał się z zamku górnego, dolnego oraz podzamcza.

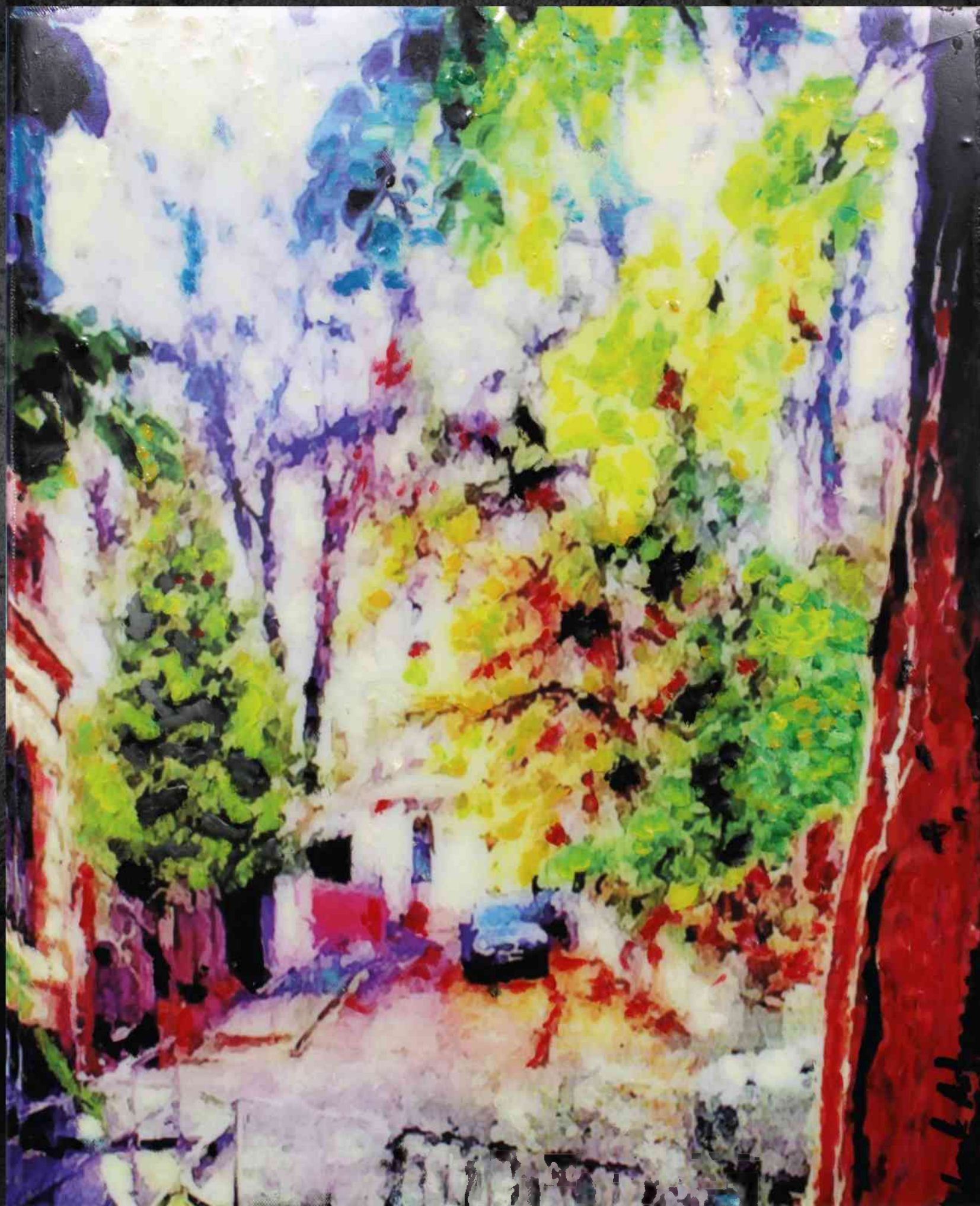
Zamek na wyspie

Zamek na wyspie powstał w drugiej połowie XIV wieku i z inicjatywy księcia Witolda został rozbudowany. Miał stać się wzmocnieniem zamku na półwyspie, jednak dzięki swemu położeniu szybko zyskał na znaczeniu. Prace przy jego budowie trwały do połowy wieku XV. Składał się z zamku właściwego i podzamcza. Zamek właściwy miał plan prostokąta, otaczał go mur, a od podzamcza oddzielała fosa. Wjazd prowadził przez zwodzony most. Przy niewielkim wąskim dziedzińcu wzniesiono dwa trzykondygnacyjne skrzydła mieszkalne ustawione równolegle do siebie i pięciokondygnacyjny donżon, w którym mieściła się również kaplica i pomieszczenia mieszkalne. Otoczone własnym murem podzamcze miało plan nieregularnego trapezu, a na jego dziedzińcu zajmowały się budynki gospodarcze oraz pomieszczenia mieszkalne załogi.

W 1655 roku oba zamki w Trokach zniszczyły wojska moskiewskie, a następne zniszczenia przyniósł „potop szwedzki”. Z odbudowy zamków zrezygnowano. Przed II wojną światową zamek na wyspie został zabezpieczony, a w latach 1951-1961 podjęto w nim prace rekonstrukcyjne, które nadały mu obecny kształt. Obecnie zamek jest wizytówką turystyczną Litwy.

Galeria Grafiki

Leszka Antoszczyszyna

Lwów - załek ul. Blacharska

Galeria Grafiki

Leszka Antoszczyszyna

Zamek w Świrzu

Zamek w Świrzu

Gotycki zamek w Świrzu wzniesiony został w XV wieku dla rodziny Świrskich herbu Szaława z Romanowa. Pierwsza wzmianka o zamku pochodzi dopiero z 1530 roku dlatego też nie wiadomo, czy istniała tu warownia kiedy w 1427 roku w Świrzu przebywał król Władysław Jagiełło. W 1648 roku zamek został uszkodzony w czasie wojen kozackich.

W 1649 roku w bitwie pod Zborowem zginął ostatni z rodu Świrskich rotmistrz Paweł Świrski, a zamek przeszedł w ręce kasztelana halickiego i chorążego podolskiego Aleksandra Cetnera herbu Przerowa. Z jego inicjatywy zamek rozbudowano w stylu manierystyczno-barokowym nadając mu obecny kształt, zaś na wieży bramnej umieszczono herby Przerowa i Zamoyskich. Zamek otoczono fosą, a droga do niego wiodła przez zwodzony most. Umocnienia okazały się jednak niewystarczające i w 1672 roku zamek zdobyli Turcy. Zniszczenia naprawiono i kolejne oblężenie, które miało miejsce w 1675 roku, wzmocniona załoga warowni odparła. Na początku XIX wieku rodzina Cetnerów sprzedała zamek, który od tego czasu dość często zmieniał właścicieli. W 1907 roku zamek kupiła Irena z Wolańskich Pinińska, która następnie wyszła za generała Roberta Lamezana-Salinsa (oboje zostali pochowani w krypcie kaplicy zamkowej w Świrzu). Podjęli się oni odrestaurowania zamku, a po jego remoncie udostępnili go zwiedzającym. Podczas I Wojny światowej zamek w 1914 roku został spalony przez wycofujących się Rosjan. Ponownie odbudowy podjął się generał Lamezan-Salins w latach 1920- 1926. Po jego śmierci zamkiem opiekowała się córka generała Irena oraz jej mąż Tadeusz Bór Komorowski herbu Korczak. W czasie II wojny światowej zamek ponownie zdewastowano. Po 1945 roku mieściła się w nim szkoła traktorzystów i internat dla uczniów. W latach 1975-1983 obiekt poddano pracom remontowo-konserwatorskim w celu umieszczenia w nim domu pracy twórczej, jednak przez wiele lat pozostawał opuszczony. Od 2018 roku zamkiem zarządza Centrum Kulturalne „Zamek Świrz”, które w okresie letnim udostępnia zamek dla zwiedzających.

Zamek zbudowano na wzgórzu wznoszącym się nad stawem na planie nieregularnego czworoboku. W obrębie zabudowań znajdują się dwa dziedzińce: główny o charakterze reprezentacyjnym i dziedziniec gospodarczy. Każdy z nich posiada osobne wjazdy, a same dziedzińce, położone na różnych poziomach, połączone są schodami. Wjazd główny mieści się w wieży bramnej na osi skrzydła zamykającego od południa dziedziniec reprezentacyjny. Od strony wjazdu do zamku w narożach znajdują się dwie czworoboczne baszty ze strzelnicami. Główne zabudowania mieszkalne znajdowały się po przeciwległej stronie od wjazdu.

Galeria Grafiki

Leszka Antoszczyszyna

Pałac Wiśniowieckich i Mniszchów

Pałac Wiśniowieckich i Mniszchów

Nazwa Wiśniowiec po raz pierwszy występuje w przywileju króla Władysława Warneńczyka, nadającym tamtejsze dobra w dzierżawę Wasylowi Zbaraskiemu, synowi Fedka, księcia nieświckiego. W 1463 r. synowie Wasyla podzielili się spuścizną po ojcu. Wiśniowiec otrzymał wtedy Sołtan, który pierwszy nazwał się kniaziem Wiśniowieckim. Po jego bezpotomnej śmierci dobra do niego należące przeszły na jego bratanków. Wiśniowiec przypadł wówczas Michałowi Zbaraskiemu Wiśniowieckiemu, który jest właściwym protoplastą rodu Wiśniowieckich. Synowie Michała, Aleksander i Iwan, dali początek dwom liniom rodu: młodszej (tzw. królewskiej), która wygasła ze śmiercią króla Michała Korybuta-Wiśniowieckiego w 1673 roku, i starszej, która skończyła się na Michale Serwacym Wiśniowieckim w roku 1744. Wiśniowiec pozostawał przez cały czas w rękach tego rodu, z krótką przerwą gdy w 1593 roku dostał się w posagu Aleksandrze, zamężnej z księciem Jerzym Czartoryskim. W 1614 dobra zostały odkupione przez Michała Wiśniowieckiego, ojca Jeremiego Wiśniowieckiego.

Jeremi, odziedziczywszy Wiśniowiec, przebudował zamek powiększając go i wzmacniając w 1640 roku obwarowania, oraz ufundował kościół i klasztor karmelitów bosych. Warownia była tak silna, że w 1648 roku nie zdołali jej zdobyć kozaccy powstańcy Bohdana Chmielnickiego. Po śmierci syna Jeremiego, króla Michała, w 1673 roku Wiśniowiec przeszedł na własność młodszej linii rodu w osobie księcia Dymitra Jerzego, jednak rok wcześniej zamek wiśniowiecki został na skutek zdrady zdobyty przez Turków, a załogę wycięto w pień.

Po 1720 roku na ruinach zamku zaczęto wznosić pałac wg projektu francuskiego architekta majora Jakuba Dapresa Blangeya z fundacji księcia Michała Serwacego Wiśniowieckiego. Po 1728 roku, po ślubie hetmana z Teklą Różą z Radziwiłłów, nastąpiła rozbudowa skrzydeł pałacowych. Po śmierci Michała Serwacego Wiśniowieckiego w 1744 roku Wiśniowiec przeszedł poprzez jego wnuczkę Katarzynę Zamoyską do majątku Jana Karola Mniszcha. Za czasów jego rządów pałac rozszerzono i przebudowano w stylu rokokowym kończąc prace około 1781 roku. Dwukrotnie goszczono tu króla Stanisława Augusta Poniatowskiego.

W 1806 roku zmarł Michał Jerzy i pałac po nim objął jego syn Karol Filip Mniszech. Następnie majątek odziedziczyli bracia Andrzej Jerzy Mniszech i Jerzy. W kolejnych latach pałac należał do gruzińskiej księżnej Abamelek, potem kupił go Włodzimierz de Broel-Plater, a w 1913 roku stał się własnością hrabiego Zygmunta Grocholskiego.

Pałac przetrwał I wojnę światową w dobrym stanie i dopiero w 1920 roku w czasie wojny został doszczętnie zniszczony i obrabowany. W 1924 r. Sejmik Krzemieniecki zakupił pałac wraz z parkiem. Po odrestaurowaniu pałac przeznaczono na szkołę rzemieślniczą, dom sierot i szpital. Pałac ponownie ucierpiał w czasie II wojny światowej, po której w latach 50-tych XX wieku odbudowano go i zamieniono na szkołę.

Pałac otoczony był fortyfikacjami bastionowymi z trzema wysuniętymi bastionami. Ma kształt podkowy z dwukondygnacyjną częścią środkową i parterowymi skrzydłami. Obok pałacu urządzono ogród, który należał do najpiękniejszych na Wołyniu. Wnętrza podzielone zostały na około 100 pomieszczeń, wyłożonych marmurami i westfalskimi kafelkami. Przechowywano w nich między innymi bogate zbiory malarstwa, należące zarówno do rodziny Wiśniowieckich, jak i późniejszych właścicieli – Mniszchów, w tym liczne portrety rodowe, a zbiór ten uzupełniała pokaźna biblioteka.

Galeria Grafiki

Leszka Antoszczyszyna

Zamek w Złoczowie

Zamek w Złoczowie

O zamku złoczowskim wspominają źródła już w pierwszej połowie XVI wieku jako własności Sienieńskich, potem Zborowskich i Górków, od których razem z dobrami nabył go w 1592 roku Marek Sobieski. Zamek, w kształcie jaki znamy dzisiaj, powstał z inicjatywy syna Marka Sobieskiego, Jakuba. Zbudowano go w latach 1634 – 1636 w oparciu o wytyczne ówczesnej sztuki fortyfikacyjnej, tj. w systemie bastionowym.

Odziedziczywszy po matce, zniszczony w wojnach kozackich Złoczów, Jan III Sobieski odnowił, wzmocnił i ozdobił zamek. Często też w nim przebywał, mimo że jego ulubioną rezydencją był zamek w Żółtkwi. W Złoczowie zakładał obozy, śledził ruchy nieprzyjacielskie i z tego miasta wyruszał na wyprawy wojenne. Otaczany troskliwą opieką króla, zamek zawsze obsadzony był odpowiednią załogą, z doświadczonymi komendantami i zasobnym arsenałem. Dzięki temu stał się ważną placówką w bojach kresowych.

Po śmierci Jana III Sobieskiego zamek odziedziczył jego syn Konstanty, a następnie Jakub Sobieski. Po nich (1740) zamek przeszedł na własność Radziwiłłów, zaniedbany jednak podupadł. Jak podawał sporządzony w 1768 roku inwentarz, budowla zachowana była jeszcze w całości, choć wymagała reparacji.

Siedziba założona została na planie czworoboku z wysokimi wałami ziemnymi i kamiennymi bastionami w narożnikach. Otoczona była głęboką fosą i prowadził do niej zwodzony most. W skład założenia wchodził piętrowy pałac renesansowy, w którym znajdowała się między innymi kaplica i skarbiec, pałac chiński z okrągłą wieżą, który zbudowano na życzenie Jana III Sobieskiego dla Marysieńki oraz wewnętrzny dziedziniec z wytyczonymi alejkami i rzeźbami. Naprzeciw głównego pałacu stała oficyna z kuchnią i piekarnią dla załogi. W rogu znajdowała się drewniana stajnia, a w pobliżu cembrowana studnia. W bramie i na wałach znajdowały się armaty i moździerze, a przy bramie mieściła się prochownia.

W 1801 r. Złoczów wraz z zamkiem nabył na licytacji Łukasz hr. Komarnicki, który odrestaurował zamek i w nim zamieszkał. W roku 1834 jego syn, Aleksander, wydzierżawił zamek na koszary dla trzech kompanii. W 1872 roku nabył go rząd austriacki i przeznaczył na więzienie. Podczas II wojny światowej w zamku znajdowało się więzienie NKWD. Obecnie mieści się w nim placówka Lwowskiej Galerii Sztuki, a sam zamek wchodzi w skład szlaku turystycznego „Złota Podkowa Lwowszczyzny.”

Galeria Grafiki

Leszka Antoszczyszyna

Wystawę autorstwa Leszka Antoszczyszyna

pt. „**ŻYWICĄ MALOWANE II**”

z cyklu

NAJPIĘKNIEJSZE ZAMKI I PAŁACE KRESOWE

i nie tylko

MOŻNA BYŁO ZOBACZYĆ W HOLU GŁÓWNYM

MIEJSKIEJ I GMINNEJ BIBLIOTEKI PUBLICZNEJ W GŁUBCZYCACH

W LUTYM 2023 ROKU.

GŁUBCZYCE 2023 R.